427-28

Ára: 60 fillér

Magyar Nemzet

Szombat 1952 szeptember 27
VIII. év 227. szám

Az erősek és bátrak világmozgalma

A világ népei mindenütt készülnek a bécsi békekongresszusra, a *népek kongresszusára.* Ott, ahol valamikor a »szenszövetség«, a fejedelmi önkényurak szövetsége tartotta titkos tanácskozásait, a népek képviselői vitatják majd meg teljesen nyíltan a világtörténelem legnagyobb mozgalma, a békevilágmozgalom soronkövetkező feladatait. A mi népünk a kezdet-kezdetétől a nemzetközi békeharc első vonalában küzdött és most is minden tekintetben kiveszi részét a népek kongresszusának előkészítéséből. A december 5-i bécsi kongresszus előtt, november végén országos békeértekezlet lesz hazánkban és azt megelőzően megbeszéléseket, üléseket, kultúresteket rendeznek a városok, falvak, mezőgazdasági gépállomások, tanyák békebizottságai. Nem lesz és nem lehet Magyarországon egyetlen olyan ház, vagy otthon sem, amelybe ne látogatnának el a népek kongresszusáig terjedő időszakban a békebizottságok küldöttei. A magyar békemozgalom megerősítését és kiszélesítését nagy mértékben előbbreviszi a *Harmadik Békekölcsön* jegyzése is. Az előző két békekölcsön idején szintén jelentősen növekedett az aktív békeharcosok serege. A magyar nép legszélesebb tömegei megértették és megértik, hogy az ötéves terv teljesítése és túlteljesítése, a szocializmus építésének meggyorsítása, az egészségügyi intézmények tökéletesítése és a kultúrforradalom kereteinek kibővítése: mind-mind hozzájárulás a világ békéjének és népünk békéjének védelméhez és megszilárdításához. Ahogy a minisztertanács felhívásában olvassuk: »Az ötéves terv megvalósítására kölcsönzött milliárdok népünk egységes fellépését fejezik ki a béke ügyének megvédése mellett.«

A nemzetközi békemozgalom útja — ha visszatekintünk a békevilágmozgalom történetére — nem volt könnyű út, de a szervezetten küzdő békeharcosok mégis legyőzték a legkülönbözőbb nehézségeket és hónapról hónapra, évről évre újabb és újabb híveket szerezték a béketábornak. A békevilágmozgalom azért tudja legyőzni az imperialistáktól kiagyalt akadályokat, azért bizonyul erősnek a háborús uszítók szolgálatába szegődött nyugati kormányok rendőrterrorjával szemben is, mert *nem a gyengék, hanem az erősek, nem a gyáváK, hanem a bátrak mozgalma.*

Sokan emlékezünk még arra a meleg lirától áthatott beszédre, amelyben *Szimonov,* a világhírű szovjet író, a Nemzetközi Ujságíró Szövetség budapesti végrehajtóbizottsági ülése alkalmából rendezett értelmiségi nagygyűlésen a békeharcosok bátor küzdelmeit méltatta. Rámutatott arra, hogy menynyire valótlant állítanak az imperialisták lapjai, amikor azt írják, hogy a békemozgalomnak a félelem volt az életrehívója. Szó sincs róla! A béke hívei között találhatjuk a világ legbátrabb embereit! A béketábor élén menetelnek *Sztálin* hadseregének azok a hősei, akik elfoglalták Berlint, kitűzték a szabadság zászlaját a hitleri kancellária romjai fölé és a Reichstag épületének ormára. A béketábor bajvívói közölt harcolnak azok a rettenthetetlen férfiak, akik a nemzetközi brigádokban küzdöttek Madridnál Franco hordái ellen. A béketábor katonái lettek azok az emberek, akik túlélték Auschwitzot, Bergen-Belsent, Dachaut, akiket megacéloztak a fasiszták táboraiban elszenvedett gyötrelmek. A béketábor soraiban találhatók azok az ellenállók, akik Franciaországban és Olaszországban, Hollandiában és Belgiumban bátran szembeszálltak a fasiszta megszállókkal, s most szervezkednek, hogy küzdelemre induljanak a hitleristák nyomaiba lépett új megszállók ellen is. A béketábornak az egész világot átfogó mozgalmához csatlakoztak az Angliáért vívott légi harcnak azok a repülői, akik Göring légi kalózainak támadásaitól védelmezték országukat és napjainkban elkeseredetten szemlélik az amerikai repülőtámaszpontok építkezéseit. A béketábor harcosai között köszönthetjük Japánnak azokat a bátor, haladó dolgozóit, akiket sem Hirohito, sem MacArthur börtönei nem tudtak »megszelídíteni«. A béketábor erősségei a kínai néphadseregnek azok a katonái, akik kiűzték hazájukból a japán fasisztákat és Csangkájsek bandáit. A béketábor élcsapatához számíthatjuk azokat a koreaiakat, akik — az egész világ bámulatától kísérve — fegyverrel a kezükben védik hazájuk szabadságát, amely szerves része a békének, amint minden nép szabadsága és függetlensége kapcsolatban van a béke ügyével.

Folytathatnánk Szimonov gondolatmenetét. Beszélhetnénk a vietnami és malajai békeharcosokról is, akik legyőzhetetlenül állnak őrhelyeiken: *a világbéke és a nemzeti szabadság őrhelyein.* De ennyi is elég! Ennyiből is láthatjuk, hogy a béke hívei nem félnek a háborús uszítóktól! Fordítva áll a dolog: *a háborús uszítók félnek — a békétől!*

A háborús uszítók a szervezett békemozgalom első percétől kezdve megmutatták ezt a rettegésüket. Rettegtek, amikor Wroclawban összegyűltek az értelmiség képviselői. Rettegtek, amikor megkezdődött a párizsi békevilágkongresszus szervezése. Rettegtek, amikor a két VIT-re készültek a világ fiataljai. Rettegtek, amikor Sheffield felé indultak a második békevilágkongresszus küldöttei. Rettegtek, amikor attól tartottak, vagy azt látták, hogy a békevilágmozgalom egy-egy új állomásához érkezik. Ilyenkor az imperialisták és csatlósaik nem riadtak vissza az erőszak egyetlen nemétől sem. Félelmükben alkotmánytiprásra, törvénytelen letartóztatásokra, vízummegtagadásokra vetemedtek. Azt hitték, hogy ezekhez hasonló eszközökkel megállíthatják a békemozgalmat, a világtörténelem legnagyobb mozgalmát! Nagyon természetes, hogy minden alkalommal csúfosan felsültek és súlyos kudarcot szenvedtek! Az azután más lapra tartozik, hogy a békemozgalomnak voltak, vannak és bizonyára még lesznek *mártírjai.* De a görög monarchofasisztáktól meggyilkolt *Beloiannisz* és a Lehr-rendőröktől agyonlőtt Philipp *Müller* kiontott vére, továbbá a még mindig börtönben sínylődő Henri *Martin* szenvedései csak fokozzák a világ minden táján a béke híveinek elszánt akaratát és harci készségét.

A világ bátor értelmiségi harcosai hívták össze 1948 augusztusában a *wroclawi kongresszust,* amely — mint *Orlov* írja *»A világ népeinek harca a békéért«* című könyvében — örök dicsősége a békeharc történetének és a haladó értelmiségnek. Azok, akik Wroclawban 45 különböző országból összegyűltek, helyesen feleltek arra a gorkiji kérdésre: »Melyik táborba tartoztok ti, kultúra mesterei?« A kultúra igazi mesterei a wroclawi kongresszus megrendezésével bebizonyították, hogy a béketáborhoz tartoznak!

A világ bátor értelmiségi harcosainak összejövetele volt 1949. márciusában *a newyorki művészeti és tudományos békekongresszus* is, amelyre a *Truman*-kormány nem adott vízumot a meghívott magyar delegátusoknak. Nem engedte be a legjelentősebb nyugateurópai írókat és tudósokat sem. Korlátozta a szovjet küldöttség mozgási szabadságát. A kongresszus amerikai összehívóinak egy részét pedig az Amerikaellenes Tevékenységeket Vizsgáló Bizottság elé idézte. De azok, akik megjelenhettek a tanácskozásokon, vállalták azt a feladatot, hogy tollukkal és tudományos felkészültségükkel a béketábor győzelmeit segítsék elő.

A világ bátor békeharcosai jöttek össze 1949. áprilisában a *Béke Híveinek I. Világkongresszusára,* amelyet Párizsban és Prágában tartottak. A párhuzamos prágai ülésezésekre azért volt szükség, mert a *Queuille*-kormány 275 delegátusnak nem adott beutazási engedélyt. De még így is 72 ország 2190 küldötte vett részt a párizsi Pleyel-teremben rendezett tanácskozásokon, amelyeken Pietro *Nenni* leszögezte, hogy a béke híveit nem szabad összetéveszteni a régi értelemben vett pacifistákkal. »Itt olyan emberek ültek össze — mondotta —, akik elszántan, körömszakadtáig, minden módjukban álló eszközzel küzdenek a békéért, a háborút akarók ellen.« Ilja *Erenburg* arról beszélt, hogy a béke megvédésének nagy feladatához méltóan, bátran és keményen kell visszaverni a harmadik világháború előkészítői, az új barbárok rohamát. A Béke Híveinek I. Világkongresszusa záróhatározatában azt üzente a föld népeinek: *»Legyetek bátrak, legyetek merészek!«*

A világ bátor békeharcosainak küldöttei keresték fel 1950. elején a nyugati parlamentek elnökségeit, hogy átnyújtsák a Béke Hívei Világkongresszusa Állandó Bizottságának felhívását. Hollandiában gumibotos rendőrök támadtak a parlament felé tartó békeküldöttekre, akiket a rendőrségre hurcoltak, huszonnégy óráig étlen-szomjan zárkában tartottak, majd kitolongoltak az országból. Az Egyesült Államok kormánya nem járult hozzá a delegátusok beutazásához. Johannes *Steel,* a közismert amerikai publicista így foglalta össze erről a döntésről a véleményét: »A legkevésbbé sem lepett meg a határozat. Ennek ellenére erősen felháborított. Mivel indokoljam meg azt, hogy *Picasso* nem utazhat az Egyesült Államokba?... Természetesen nem Picassót akarják kiűzni országomból. A békét szeretnék kiűzni onnan.«

A világ bátor békeharcosai tartották meg 1950 novemberében Varsóban a *Béke Híveinek II. Világkongresszusát,* amelyet eredetileg Sheffieldbe terveztek. *Attlee,* a munkáspárti angol miniszterelnök azonban elrendelte, hogy ne bocsássák be a békeharcosok egész sorát. A Béke Hívei Világkongresszusa Állandó Bizottságának 140 tagja közül mindössze kettőt engedtek Sheffieldbe. Az angol titkos rendőrség letartóztatta és visszatoloncolta Doverből *Joliot-Curie*-t, akivel szemben ez az eljárás talán még felháborítóbb volt, mintha mással történt volna, mert Joliot-Curie a második világháború idején, a hitlerizmus elleni közös harcban Anglia rendelkezésére bocsátotta tudományos felfedezéseit. A varsói kongresszuson a béke hívei elhatározták a Béke Világtanács felállítását.

A világ bátor békeharcosainak *százmilliói és százmilliói* írták alá — a kapitalista országokban az üldöztetést is vállalva — az atombomba betiltását és a nagyhatalmak békeegyezményét követelő felhívásokat. A világ bátor békeharcosai készülnek most mindenütt a bécsi békekongresszusra, a népek kongresszusára, amely minden eddigi békemegmozdulásnál hatalmasabb lesz.

A népek tudják, hogy — mint *Sztálin* több ízben kifejtette — a béke sorsa a népek kezében van. *A népek bátorságától, a népek elszántságától, a népek keménységétől, a népek megmozdulásától függ a béke védelme és megszilárdítása.* Valótlan az amerikai propagandának az az állítása, hogy különböző politikai és gazdasági rendszerek nem élhetnek egymás mellett. Igenis megvan a legteljesebb lehetősége az egymástól eltérő politikai és gazdasági rendszerek békés együttélésének.

A világ bátor békeharcosai, ha küzdelmük nem lankad, hanem erősödik, kiharcolják majd a békét. Hogy írta Martin *Andersen-Nexö,* a nagy dán író, *»A háború kannibalizmus«* című cikkében? »Kétezer esztendőn keresztül a béke jelszava arra szolgált, hogy az embereket tűrésre és hallgatásra szorítsa. Most azonban acélosan csengő, cselekvésre hívó harci kiáltás lett.«

Sós Endre

A béke és az ötéves terv mellett szavaz
A BÉKEKÖLCSÖNJEGYZÉSSEL AZ ORSZÁG

JELENTÉSEK A JEGYZÉS MÁSODIK NAPJÁRÓL

A DINAMO ELEKTROMOTOR- ÉS GÉPGYÁRBAN nagy lendülettel indult meg csütörtök reggel a jegyzésgyűjtés. Fülöp József sztahanovista szerelő, munkamódszerátadó elsőnek szólalt fel a reggeli röpgyűlésen és bejelentette, hogy 1500 forintot jegyez.

— Jó befektetés számunkra a békekölcsön, többszörösen kapjuk vissza a nép államától. Feleségem főiskolán tanul — a multban éhbérért dolgozó munkásnő volt. Mindent megkapunk a nép államától, amire szükségünk van. Ezért jegyzek szívesen és örömmel — a még boldogabb békés holnapért is — tette hozzá.

A békekölcsönjegyzés első napján a munkaidő minden percét kihasználva, egész sor kismotort szerelt össze. Javában dolgozott, amikor úttörők érkeztek a műhelybe, egyenesen feléje tartottak, virágcsokorral kedveskedtek neki és felköszöntötték:

— Jó jegyzéssel, nagyszerű munkával járult hozzá Fülöp József ahhoz, hogy mi gondtalanul élhessünk, békében tanulhassunk — hangzott a kis úttörők köszöntője.

Amikor befejezte a munkát, megállapították: 160 százalékos teljesítményt ért el a békekölcsönjegyzés első napján.

A GHEORGHIU-DEJ HAJÓGYÁRBAN is egymás után születtek a kimagaslóbbnál kimagaslóbb eredmények. Jánosik János Kossuth-díjas magkészítő 1800 forintos keresete mellett 2600 forint békekölcsönt jegyzett. Brigádja tagjai is becsülettel helytálltak. Seress Mária fiatal magkészítőnő ezerforintos jegyzéssel köszönte meg a nép államának, hogy szakmunkás lehetett.

A jegyzés után sietett munkahelyére, hogy új munkasikerekkel járuljon hozzá az ötéves terv megvalósításához. Égett a keze alatt a munka. Grosz Éva, Váli Károlyné, Vida Istvánné és a brigád többi tagja, vele együtt, egymással versenyezve dolgozott, hogy új munkagyőzelmekkel ünnepeljék a békekölcsönjegyzés első napját. De lázas igyekezettel dolgoztak a többiek is. Közben a jegyzés élenjáróit csasztuska-brigád és zenekar köszöntötte. Virágot és zenés köszöntőt kapott Seres Mária és Grosz Éva is. Csak egy pillanatra tették le a szerszámot, átvették a csokrokat és még nagyobb lelkesedéssel folytatták a munkát. Vigyázva dolgoztak, nem is volt selejt ezen a napon az egész öntödében — a műszak végére új győzelmek születtek: a Jánosik-brigád tagjai büszkén néztek a versenytáblára: 150 százalékos teljesítményt írtak a brigád neve mellé.

Békekölcsönnel, jó munkával drága hazánkért

A »VÖRÖS CSILLAG« TERMELŐSZÖVETKEZETBEN

Turkevén a legelső jegyző *Tar* Márton párttitkár volt: 1800 forintot írt neve mellé az ívre. Sorra hangzottak el ezután a felajánlások: *Szirom* István agronómus 1400, *Rónyai* Kálmán zootechnikus 1500 forintot jegyzett, majd *Lovas* Lajos, a szövetkezet Kossuth-díjas elnöke jelentette be, hogy 3000 forintot ad kölcsön államunknak. *Gál* Antal, miközben 500 forintot jegyzett az ívre, ezeket mondotta:

— Antal fiam Debrecenben tanul, villamosmérnök lesz, László fiam pedig Budapesten a Műegyetemen gépészmérnöknek készül. A multban ha az apám csak egyikünket akarta volna taníttatni, ráment volna mind a 18 hold földje.

A FŐVÁROS MŰVÉSZEI

példamutató jegyzésekkel hálálják meg népünk államának szerető gondoskodását. *Pán* József tervező 12.000 forintot ajánlott fel, *Latabár* Kálmán, *Dayka* Margit és *Gellért* Endre 10—10.000 forintot írtak nevük mellé, *Horváth* Ferenc, a Magyar Néphadsereg Színházának igazgatója 8600 forintot jegyzett. *Tolnai* Klári 8500, *Feleki* Kamill és *Honthy* Hanna 7—7000, *Greguss* Zoltán, *Rádai* Imre és *Kovács* András, a Magyar Filmgyártó Vállalat dramaturgiai osztályának vezetője 6—6000, *Fejér* István, a Fővárosi Vígszínház igazgatója, *Fényes* Szabolcs zeneszerző, *Benkő* Gyula és *Pécsi* Sándor 5—5000, *Bánki* Zsuzsa 4800, *Deák* Sándor 4500, *Máriássy* Félix, *Komlós* Juci és *Bilicsi* Tivadar 4—4000, *Keleti* László 3700, *Kiss* Manyi és *Sennyei* Vera 3600, *Uray* Tivadar és *Ráthonyi* Róbert 3500 forintos jegyzéssel járultak hozzá országépítő tervünk mielőbbi sikeres végrehajtásához.

Tóth Aladár, az Állami Operaház igazgatója 9000 forintot, *Oláh* Gusztáv vezető rendező 8000, *Rösler* Endre az Opera művésze 5000, *Komor* Vilmos karnagy 5000 forintot jegyzett.

AZ EGYETEMEK TANÁRAI ÉS HALLGATÓI

közül a *debreceni Orvostudományi Egyetemen Kellner* Béla akadémikus 10.000, *Szodorai* Lajos dékán 4500, *Kettesi* Aladár és *Fornet* Béla egyetemi tanárok 5—5000, *Oláh* Gusztáv bőrgyógyász 4200 forintot bocsátottak kölcsön formájában népgazdaságunk rendelkezésére.

Kivették részüket a kölcsönjegyzésből az egyetemi hallgatók is. *Váradi* Zoltán harmadéves, *Salánki* János ötödéves hallgatók 1000—1000 forint jegyzésével tettek eleget hazafias kötelességüknek.

A *Kossuth Lajos Tudományegyetem* tanárai közül *Bognár* Rezső Kossuth-díjas, az egyetem rektora 12.000 forint, *Berei Soó* Rezső Kossuth-díjas 8000, *Juhász* Géza 5000 forint Békekölcsönt jegyzett.

A *Közgazdaságtudományi Egyetemen Nagy* Tamás, az egyetem kurátora 8000 forint, *Pach* Zsigmond Pál Kossuth-díjas egyetemi tanár 7500, *Buzás* József docens 4500 forint, *Sille* Mária tanársegéd 2700 forintot jegyzett a III. Békekölcsönre.

A *szegedi Tudományegyetemen Kalmár* László Kossuth-díjas egyetemi tanár 7000 forintot, *Gregus* Pál egyetemi tanár 4000 forintot jegyzett.

A *veszprémi Vegyipari Egyetem* és tudományos kutató intézetek tanárai, dolgozói lelkesen vették ki részüket a III. Békekölcsön jegyzéséből. *Bereczky* Endre dékán, Kossuth-díjas egyetemi tanár 6000 forintot, *Lengyel* Sándor egyetemi docens 5500 forintot jegyzett. A kutatóintézeteknél a tudósok, mérnökök közül dr. *Benedek* Pál és dr. *Polinszky* Károly 7—7000 forintot, *Benkő* László igazgató pedig 6000 forintot bocsátott kölcsön formájában népgazdaságunk rendelkezésére.

A *miskolci Rákosi Mátyás Nehézipari Műszaki Egyetem* tanárai és hallgatói lelkes jegyzésükkel mutatták meg, hogy méltók akarnak lenni névadójukhoz. A kölcsönjegyzők sorát *Sályi* István rektor nyitotta meg, aki a tavalyi 6000 forintos jegyzésével szemben most 8000 forintot ajánlott fel a nép államának. *Pattantyus* Imre rektorhelyettes 7000 forintot, *Petrik* Géza gépészkari dékán 5000 forintot jegyzett.

HERCEGSZÁNTÓN

Kovacsics Vitályos délszláv dolgozóparaszt, egy tizes népnevelő csoport vezetője úgy gondolta, hogy az a legjobb érv, ha saját életéről beszél azoknak a dolgozóparasztoknak, akiket a Harmadik Békekölcsön jegyzési ívével felkeresett. Elmondta nekik, hogy annakidején *1000 pengő tartozást nyomott a bank a nyakába hatholdas földecskéje után.* A bank száz mázsa búzát követelt a tartozás fejében és ezenfelül 400 pengő adót is kivetettek rá. Ugyanekkor a kulák 40 holdja után 320 pengő adót fizetett. A felszabadulás után már meg tudott élni a földjéből és amióta belépett a »Felszabadulás« termelőszövetkezetbe, azóta annyi búzája van, amennyi soha életében nem volt a házatáján. A tervkölcsön-jegyzéskor 100, az Első Békekölcsön-jegyzéskor 200, a másodiknál 300 forintot jegyzett, most pedig 400 forintot írt rá a gyűjtőívre.

AZ OROSZLÁNYI BÁNYÁBAN

a »Szeptember 6.«-akna bányászainak röpgyűlésén Sárdi Gyula felvigyázó szólalt fel elsőnek.

— Rongyosan jártam-keltem életemben 1945-ig — mondotta —, pedig dolgoztam szakadásig. Azok pedig, akik tétlenkedtek, henyéltek egész nap — *megvetettek, emberszámba sem vettek.* Elvtársak, *én 1946. karácsonyán húztam magamra életemben először új ruhát* s azóta tovább szépült az életem. Erre gondolok most, amikor kölcsönt jegyzek, s az a 2000 forint, amivel most hozzájárulok a kölcsönjegyzés sikeréhez, csak töredéke annak, amit hét év óta családommal együtt kaptam a mi államunktól.

A BASTYA

sportolóinak ünnepi röpgyűlésén *Bukovi* Márton, a labdarúgók edzője ezt mondta: »Boldogok vagyunk, hogy az új kölcsönjegyzéssel még jobban elősegíthetjük *a Népstadion és a többi nagy sportlétesítmény mielőbbi felépítését.* Én a tavalyinál lényegesen nagyobb, 5500 forintos békekölcsönjegyzéssel kívánom ezt elősegíteni.«

Zakariás József válogatott labdarúgójátékos elmondotta: »Mi, akik több kapitalista országban jártunk, közvetlenül *tanúi lehettünk, hogy az imperialisták milyen galád módon készítik elő az új háborút.* Ezért hazánk megvédésére és erősítésére, szocializmusunk mielőbbi felépítésére 4000 forintot jegyzek.«

A többi labdarúgó is jelentősen kivette részét a jegyzésből. *Lantos, Kovács* Imre, *Palotás* és *Hidegkuti* 4000—4000, *Börzsei, Gellér* 3500—3500, *Sándor* és *Kovács* József 3000—3000 forintot jegyzett.

Az ökölvívók közül *Hauk* 2500, *Hevesi* 2000, az atléták közül